

SEKSUALNO NASILJE TOKOM I NAKON SUKOBA

16 DAYS OF ACTIVISM AGAINST GENDER-BASED VIOLENCE
 16 DÍAS DE ACTIVISMO CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO
 16 JOURS D'ACTIVISME CONTRE LA VIOLENCE DE GENRE
 25 NOV - 10 DEC <http://16dayscwg1.rutgers.edu>

MADRE i Centar za globalno žensko liderstvo

Seksualno nasilje vezano za sukobe: Seksualno nasilje tokom sukoba se kontinuirano događa u raznim oblicima i utiče na živote onih koji su preživjeli i nakon što se sukobi okončaju. Silovanja, prinudni brakovi, ropstvo, pinudne trudnoće i sterilisanje žena se koriste kao alati ratovanja i forme dominiranja nad ženama i djevojčicama, i imaju snažne psihosocijalne i ekonomske posljedice na cijele porodice i zajednice. Militarizirano nasilje se ne događa samo tokom sukoba: žene su izložene prijetnjama i seksualnom nasilju gdje god se održavaju privilegovani i nasilni oblici maskuliniteta. Ovaj oblik nasilja osnažuje rodne i političke hijerarhije koje nesmetano održavaju temelje sukoba širom svijeta. Osporavanje i promjene militariziranog nasilja i nasilnih formi maskuliniteta moraju biti osnovni odgovor.

Različiti oblici seksualnog nasilja predstavljaju teška kršenja ljudskih prava i ljudskog digniteta. Osim toga, oni produbljuju sukobe među etničkim, religijskim i političkim grupama. Brojne žene i djevojčice su prinuđene da žive u neizvjesnosti, bez pristupa pomoći i podršci ili sa ograničenim servisima koje mogu kontaktirati za pomoć u situacijama kontinuirane izloženosti fizičkim i psihološkim povredama i nasilju. Tokom i nakon sukoba, preživjele i njihove porodice trebaju podršku države, međunarodnih organizacija i organizacija civilnog društva koje se bave zaštitom ženskih ljudskih prava. Ova pomoć je naročito bitna zbog financiranja i osnaživanja rada organizacija i institucija koje osiguravaju servise zaštite zdravlja, psihosocijalnu podršku, i omogućuju nesmetan pristup sudskoj zaštiti, kako bi žene mogle zahtjevati odštete za krivična djela počinjena tokom sukoba.

Imunitet od kane je u mnogim slučajevima pravilo. Sistem pravosuđa u pravilu ograničeno djeluje u pravcu istraživanja, krivičnog gonjenja i kažnjavanja djela seksualnog nasilja. Nužno je hitno djelovanje kako bi se osigurala sistemska pomoć u prikupljanju dokaza i transparentni mehanizmi u pravcu rasvjetljavanja djela seksualnog nasilja.

U periodu nakon sukoba, kada se provode aktivnosti razoružavanja i demobilizacije vojnika, kao i proces reintegriranja stanovništva, pored fokusa na kažnjavanje počinitelja nasilja, žene i djevojčice koje su bile zlostavljane kao seksualno roblje moraju imati podršku i razumijevanje, te imati pristup opsežnim programima reintegriranja u društvo kao i oporavka.

Neke od zemalja su pokrenule konkretne korake prema zaustavljanju politika imuniteta od krivičnog gonjenja za djela seksualnog nasilja tokom sukoba, putem razvoja lokalnih javnih politika i zakona, ali i fokusa na rezolucije Ujedinjenih nacija koje se bave ovim problemom, naročito Vijeća sigurnosti 1820, 1888 i 1960. Važno je da države rade na primjeni ovih značajnih rezolucija, a naročito da podrže vidljivost stavova žena i prepoznaju njihovu ulogu nositeljica promjena i promotorki mira u kontekstu sukoba i procesa oporavka.

Nedavno usvojena Rezolucija Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 2106, ističe nužnost postojanja političke volje, kao i odgovornosti vlada da krivično procesuiraju djela seksualnog nasilja u vezi sa sukobom i osnaže prevenciju. Od naročite je važnosti da Ujedinjene nacije i druge organizacije koje čine međunarodnu zajednicu osiguraju podršku lokalnim organizacijama civilnog društva koje se bave zaštitom ženskih ljudskih prava da usmjere svoj rad na

Giglo, Obala Slonovače: Ova priča svjedoči o nepostojanju vladavine zakona i nasilju počinjenom od pobunjenika i gangstera koji napadaju kuće i putnike. Tokom ovih napada silovane su bebe i žene do 70 godina. Žene koje idu na pijacu, prevoznici, i seljaci na kakaovim plantažama zapadnim oblastima Obale Slonovače, su bili mete napada gangstera:

“Mogli ste čuti da su se napadi dešavali gotovo svakog utorka. Pijačni je dan ovdje u Giglou, tako da mnoge žene iz okolnih sela dolaze u grad. Neke imaju prevoz, ali ih većina ide pješke i kreću zorom. Često se kreću u grupama, a muškarci ostaju da rade u polju.

Napadi se gotovo uvijek dešavaju na nekoliko sporednih puteva prema gradu. Gangsteri ženama otimaju novac a neke od njih i siluju.. Napadi se često dešavaju na cesti i gangsteri napadaju na vozače i pijačne prodavače koji su uključeni u trgovinu kakaom. Žene koje idu pješke prema pijaci i vraćaju se s nje su direktna meta čestih napada.“

Izječak iz Human Rights Watch, "Preplašene i zaboravljene". 22. oktobar 2010. g.

http://www.hrw.org/sites/default/files/report/cotedivoire1010webwcover_0.pdf

problem seksualnog nasilja tokom i nakon sukoba, uključujući i njihov rad na sprečavanju nasilja, prikupljanju dokaznog materijala, te javnom zalaganju za pristup pravdi i odšteti za osobe koje su preživjele seksualno nasilje.

Sugestije za djelovanje

Uključite se u međunarodnu kampanju za prevenciju silovanja i rodnog nasilja: Pridružite se globalnoj saradnji dobitnica Nobelove nagrade za mir, međunarodnih organizacija čiji rad je usmjeren na javno zalaganje, organizacija, aktivistkinja i aktivista koji djeluju na lokalnim, regionalnim i međunarodnom nivou u pravcu zaustavljanja seksualnog nasilja tokom i nakon sukoba. Zahtijevajte hitno i odlučno političko rukovodstvo sa ciljem sprečavanja seksualnog nasilja tokom perioda sukoba, zaštite civila i osoba koje su preživjele nasilje i traženja pravde za sve: <http://www.stoprapeinconflict.org>.

Zalažite se: Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija je usvojio rezolucije (1325, 1820, 1888, 1889, 1960, i 2106) koje su direktno vezane za žene, mir i sigurnost, i države se moraju angažovati na primjeni mjera koje one nalažu. Zahtijevajte učestvovanje žena u procesima donošenja odluka na svim nivoima vlasti i upravljanja, kao i u vezi sa pitanjima koja se odnose na mir i sigurnost. Utičite na donosioce odluka da prepoznaju kao politički prioritet pitanje seksualnog nasilja za vrijeme sukoba, da podrže lokalne, državne i međunarodne aktivnosti usmjerene na sprečavanje i suzbijanje seksualnog nasilja tokom i nakon sukoba, i osiguraju mehanizme zaštite i podrške za osobe koje su preživjele seksualno nasilje, kao i krivično procesuiranje počinitelaca seksualnog nasilja tokom sukoba. Dodatne informacije možete pronaći putem Globalnu mreže žena za mir: <http://www.gnwp.org>.

Omogućite sigurne prostore: Ukoliko vaša organizacija ima iskusta sa pružanjem savjetodavne podrške i pomoći osobama koje su preživjele nasilje, razvijte metodologiju za obuku o procedurama pružanja savjeta, dostupnim mehanizmima pravne i zdravstvene pomoći, povjerljivosti ličnih podataka i svjedočenja, prikupljanja dokaza i senzibilisanom pristupu osobama koje su preživjele nasilje.

Informišite medije: Pozovite medije da izvještavaju o aktivnostima koje provodite i zatražite da u svojim priložima/člancima istaknu pitanja u vezana za krivična djela seksualnog nasilja tokom sukoba. Obezbjedite predstavnicama_cima medija upute kako da senzibilisano izvještavaju o ovim vidovima kršenja ljudskih prava, kako bi spriječili ponovno traumatizovanje ili dovođenje u opasnost osoba koje su preživjele nasilje. Upotrijebite vaše stranice na društvenim medijima u svrhu širenja informacija o mogućnostima djelovanja. Pratite druge organizacije koje provode aktivnosti u ovoj oblasti i koje su aktivne na društvenim medijima, kao što su CWGL (<https://www.facebook.com/CenterforWomensGlobalLeadership>) i MADRE (<https://www.facebook.com/madre.org>).

Iskažite svoju podršku drugim organizacijama: Sarađujte sa lokalnim i međunarodnim organizacijama koje provode aktivnosti u oblasti zaštite ženskih ljudskih prava i koje su aktivne u regijama sukoba, te rade sa zajednicama izbjeglica i raseljenih osoba i pružite im materijalnu i moralnu podršku u akcijama javnog zalaganja i njihovom radu sa osobama koje su preživjele seksualno nasilje. Ako imate pristup fondovima, razmislite o prilici da pomognete u procesu namicanja sredstava za organizaciju koja ima provjerene rezultate u radu sa osobama koje su preživjele seksualno nasilje.

Muškarci & Mladići: Muškarci i mladići podržavaju i primjenjuju principe ravnopravnosti polova su važni saveznici u procesu javnog zalaganja za zaustavljanje rodnog nasilja u periodu sukoba. Pozovite one koje poznajete da zajedno sa vama učestvuju u aktivnostima kampanje 16 Dana aktivizma protiv rodnog nasilja i podstaknite ih da predstave svoje ideje na koje načine mogu uključiti svoje vršnjake u zalaganje za zaustavljanje rodnog nasilja. Za ideje kako raditi na uključivanju i osnaživanju muškaraca i mladića, vidi kampanju Bijelih traka (<http://www.whiteribbon.ca>), Savez za uključivanje muškaraca (<http://www.menengage.org>), kao i kampanju Man Up (<http://manupcampaign.org>).

Karolina priča, Haiti: "Prvi put je dvadesetogodišnja "Karol" razmjenila seks za hranu nakon što su njeni roditelji nastradali u zemljotresu tokom boravka u kampu Champ de Mars. Karol je čula priče o ljudima koji se bore za bonove za hranu, bila je isuviše uplašena da nabavi jednu. Otišla je do člana uprave kampa da upita za bonove za hranu. Međutim, on joj je rekao da ih može dobiti samo pod uslovom da spava sa njim. Nakon izvjesnog vremena, Karol je bila toliko gladna da je pristala. Nastavila je da razmjenjuje seks sa njim za hranu, dok drugi muškarci nisu saznali. Kada su ovi muškarci zaključili da ona "želi samo jednu stvar" silovali su je svi zajedno. Iako je nakon što je preživjela silovanje uspjela da pređe veliku udaljenost kako bi potražila pomoć ljekara, kada je prijavila silovanje pripadnici policije su joj samo rekli da "vidi to sa Predsjednikom" [...] Izgubila je menstruaciju nakon što je preživjela silovanje [...] i sada je izvjesno da je bolest nastupila kao posljedica silovanja."

Isječak iz MADRE,
<http://www.madre.org/index/press-room-4/madre-our-partners-in-the-news-41/stories-from-haiti-273.html>

SEKSUALNO NASILJE TOKOM I NAKON SUKOB

16 DAYS OF ACTIVISM AGAINST GENDER-BASED VIOLENCE
 16 DÍAS DE ACTIVISMO CONTRA LA VIOLENCIA DE GÉNERO
 16 JOURS D'ACTIVISME CONTRE LA VIOLENCE DE GENRE
 25 NOV - 10 DEC <http://16dayscwg1.rutgers.edu>

Prevod: Minja Štrbac, Udružene žene Banja Luka, BiH

Resursi

- Eriksson Baaz, Maria and Maria Stern. (2010) *Kompleksnost nasilja: Krička analiza seksualnog nasilja u DR Kongo (DRK)*. Sida Radni dokument o rodnom nasilju.. http://www.peacewomen.org/assets/file/Resources/NGO/vaw_thecomplexityofviolence_nordicafrica-sida_2010.pdf
- Globalno partnerstvo za sprečavanje oružanih sukoba: <http://www.gppac.net/page.php?id=1>
- Isis Isis Međunarodna međukulturološka ženska razmjena (Isis WICCE): <http://www.isis.or.ug>
- MADRE. *Zaustavljanje rata znači zaustavljanje nasilja prema ženama*. <http://www.madre.org/index/resources-12/madre-statements-57/news/ending-war-means-ending-violence-against-women-646.html>
- Nobel Inicijativa žena. (2011) *Rat protiv žena: Vrijeme za akciju u pravcu zaustavljanja seksualnog nasilja u periodu sukoba*. http://www.nobelwomensinitiative.org/wp-content/archive/stories/Conference_Ottawa_Women_Forging_a_New_Security/war-on-women-web.pdf
- Otto, Diane i Helena Gronberg. (2009) "Suočavanje sa seksualnim nasiljem u situacijama sukoba." Iz *Žene traže pravdu: Korištenje međunarodnog prava u situacijama tokom i nakon sukoba*. http://www.iwgc.org/Legal_Handbook/Handbook.pdf
- Zaustavi silovanje tokom sukoba: <http://www.stoprapeinconflict.org>
- Zaustavi silovanje sada: Akcija Ujedinjenih nacija protiv seksualnog nasilja tokom sukoba: <http://www.stoprapenow.org/advocacy-resources>
- Konzorcij za odgovore zaštite reproduktivnog zdravlja u situacijama sukoba: <http://www.rhrc.org>
- UN rezolucije o ženama i instrumenti: http://www.unifem.org/gender_issues/women_war_peace/resolutions_instruments.php
- Inicijative žena za rodnu pravdu: <http://www.iccwomen.org>
- Žene pod opsadom: <http://www.womenundersiegeproject.org>